

Tadeusz Burakowski, Zenon Weinert

Szpalty pamięci : adwokat Roman Łyczywek (1916-1994)

Palestra 38/12(444), 203-206

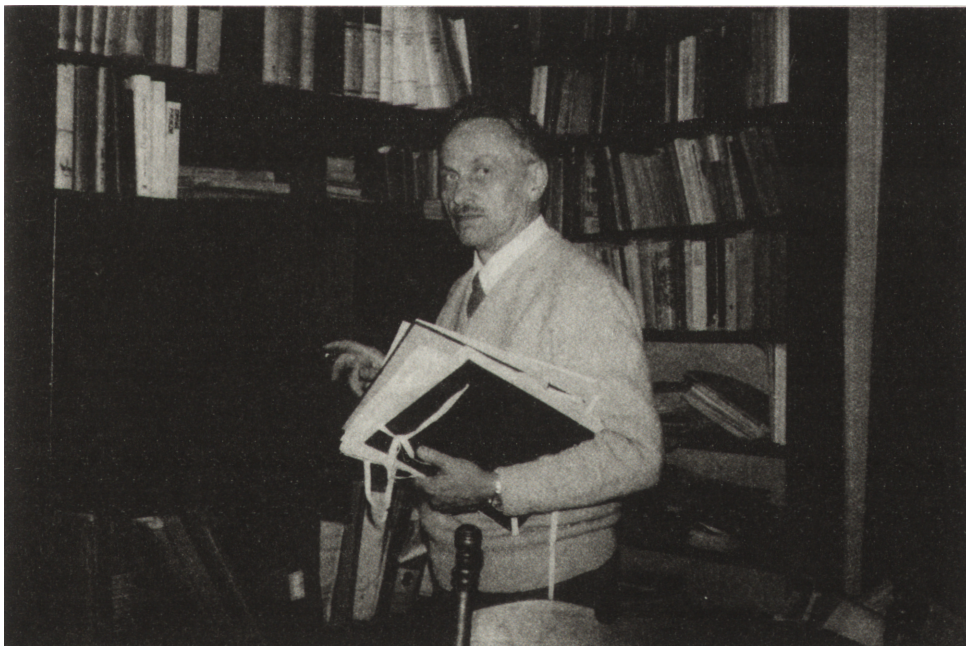
1994

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**SZPALTY
PAMIĘCI**

**Adwokat Roman Łyczywek
(1916–1994)**

4 października 1994 r. zmarł w Szczecinie adwokat **dr Roman Łyczywek**, wybitny prawnik, publicysta, działacz samorządu adwokackiego i wychowawca kilku pokoleń młodych prawników.

Adwokat Roman Łyczywek urodził się 8 lutego 1916 roku w Odolanowie Wlkp. jako syn Franciszka i Michaliny z Michałowskich. Dziadek Jego Jan Nepomucen Łyczywek brał udział w powstaniu styczniowym w 1863 roku, a ojciec był powstańcem wielkopolskim w 1919 roku. Patriotyzm wyniesiony z domu rodzinnego pogłębił się w czasie nauki w gimnazjum klasycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu oraz przynależności do Związku Harcerstwa Polskiego. Do harcerstwa wstąpił w roku 1928 i do końca życia był z nim związany. W drużynie istniejącej przy gimnazjum przeszedł wszystkie stopnie „młodzieżowe” aż do Harcerza Rzeczypospolitej, a już po maturze i po odbyciu przewidzianych kursów uzyskał stopień harcmistrza. Jako instruktor był wychowawcą ideowym młodzieży harcerskiej.

Szkolę średnią ukończył w 1933 roku, a wyższe studia odbył na Uniwersytecie Poznańskim im. A. Mickiewicza uzyskując w roku 1937 stopień magistra praw. Aplikację adwokacką rozpoczął w roku 1937 w kancelarii adwokata dr. B. Jagielskiego w Poznaniu, a następnie, wobec zmiany przepisów o ustroju adwokatury, rozpoczął aplikację sądową. Równocześnie kończył studia ekonomii. W roku 1937 odbył trzymiesięczną praktykę w konsulacie polskim w Tuluzie.

Wybuch wojny przerwał Jego pracę w sądzie. W czasie okupacji kontynuował działalność w ZHP, obejmując konspiracyjną funkcję Komendanta Chorągwi

Wielkopolskiej. Zmuszony do opuszczenia Poznania, przeniósł się początkowo do Radomia, gdzie dokończył aplikację sądową i zdał egzamin sędziowski, a następnie do Warszawy, gdzie kończył aplikację adwokacką. W Szarych Szeregach pełnił dwie funkcje – Komendanta Chorągwi „Chrobry”, grupującej harcerzy z Wielkopolski oraz zastępcy kierownika Wydziału Zachodniego „Pasieka” w Kwaterze Głównej. W tym czasie udzielał się także w organizacji „Ojczyzna”, skupiającej głównie wychowanków Uniwersytetu Poznańskiego i zajmującej się problematyką Ziemi Zachodnich. Równocześnie współpracował z Departamentem Informacji Rządu Londyńskiego (Wydział Spraw Zachodnich). W czasie powstania warszawskiego walczył w szeregach Armii Krajowej w batalionie im. Kilińskiego oraz pełnił funkcję członka „Pasieki”.

Po zakończeniu okupacji w lipcu 1945 roku ukończył aplikację adwokacką i został wpisany na listę adwokatów Izby Poznańskiej, a następnie Gdańskiej z siedzibą w Szczecinie, do którego przyjechał z pierwszą ekipą osiedleńczą w lipcu 1945 roku. Pełnił funkcję radcy prawnego Zarządu Miejskiego i był pierwszym adwokatem polskim wpisanym na listę w Szczecinie. Praktykę adwokacką wykonywał początkowo prowadząc indywidualną kancelarię, później wspólnie z mec. K. Tomaszewskim, a od roku 1952 jako członek Zespołu Adwokackiego nr 1, którego był współorganizatorem. Szybko dał się poznać jako adwokat wybitny, specjalista w sprawach karnych.

Jego sposób obrony, zawsze na najwyższym poziomie prawniczym i pełny

humanizmu, znajdował szacunek i uznanie w sferach prawniczych, zarówno wśród adwokatów, jak i sędziów oraz prokuratorów. W okresie stalinowskim brał udział w wielu procesach politycznych, wyróżniając się odwagą i bezkompromisowością. Sam spędził kilka miesięcy w więzieniu UB posadzony na przełomie lat 1949–1950 o szpiegostwo na rzecz Francji. W latach osiemdziesiątych bronił w prawie wszystkich procesach przeciw działaczom „Solidarności” będąc dla wielu z nich podporą i inspirując w podejmowaniu właściwych decyzji. W głośnym procesie Stoczni Szczecińskiej, wytoczonym w roku 1982 przeciwko kierownikom strajku solidarnościowego, bronił głównego oskarżonego Andrzeja Milczanowskiego, późniejszego ministra spraw wewnętrznych. Był niekwestionowanym autorytetem, gdy chodziło o godność zawodu adwokackiego, stawiając wysokie wymagania w zakresie etyki zawodowej. Sam był współtwórcą *Zasad etyki adwokackiej i godności zawodu* oraz wychowawcą i patronem kilkunastu aplikantów adwokackich.

Obok pracy zawodowej nie szczędził czasu na działalność w samorządzie adwokackim. W latach 1956–1959 był wicedziekanem Wojewódzkiej Rady Adwokackiej w Szczecinie, a przez wiele lat członkiem Naczelnej Rady Adwokackiej w Warszawie. Brał udział we wszystkich Zjazdach Adwokatury. Był jednym z inspiratorów powstania Ośrodka Badawczego Adwokatury i wchodził w skład Rady Programowej tego Ośrodka. Z Jego inicjatywy powstało wydawnictwo mające charakter dzieła unikatowego: *Słownik Biograficzny Adwokatów Polskich*, którego był naczelnym redakto-

rem. W Szczecinie zorganizował wystawę książki prawniczej. Przez cały czas swojej pracy zawodowej prowadził dla aplikantów wykłady z zakresu prawa karnego i prawa cywilnego, zasiadał w komisjach egzaminacyjnych.

Szczególnym rodzajem Jego pracy była działalność publicystyczna. Na łamach czasopism prawniczych i ekonomicznych i nie tylko (redagował już po wojnie pismo „Sprawy Zachodnie”) na przestrzeni wielu lat ukazało się przeszło 600 publikacji Jego autorstwa na tematy prawnicze, społeczne i ekonomiczne. Systematycznie współpracował z pismami prawniczymi, jak „Państwo i Prawo”, „Nowe Prawo”, a później „Palestra”, „Prawo i Życie”. Był stałym korespondentem „Przeglądu Zachodniego”, organu Instytutu Zachodniego w Poznaniu. Pasjonowała Go szczególnie historia adwokatury. Obok prac *Zarys historii adwokatury polskiej* i *Adwokatura warszawska*, których był współautorem, zredagował w Szczecinie kilka odrębnych zeszytów pt. *Szkice z dziejów adwokatury*, a na łamach „Palestry” opublikował szereg artykułów o charakterze przyczynków historycznych. Znaczna część Jego publicystyki była poświęcona zagadnieniom Ziemi Odzyskanych, a w szczególności koncepcji odbudowy powojennej i zagospodarowania tej części kraju i samego Szczecina.

Ze Szczecinem był związany bardzo silnie. W latach sześćdziesiątych brał udział w pracach i należał do kierownictwa Studium Prawno-Ekonomicznego dla szkolenia personelu prawno-ekonomicznego w gospodarce. Był gorącym rzecznikiem powstania uniwersytetu w Szczecinie, a po jego utworzeniu przez rok

prowadził na tym uniwersytecie wykłady z zakresu kultury prawniczej. Był członkiem Szczecińskiego Towarzystwa Naukowego. W uznaniu Jego wiedzy prawniczej powołano go do składu Komisji Kodyfikacyjnej opracowującej nowy Kodeks postępowania karnego. Przez pewien czas był wiceprezesem Zarządu Okręgu Zrzeszenia Prawników Polskich i członkiem Zarządu Głównego tego Stowarzyszenia.

Był odznaczony Krzyżem Powstańczym, Krzyżem Światowego Związku Armii Krajowej, Krzyżem Kawalerskim

i Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski i wieloma innymi odznaczeniami.

Przez całe życie był gorącym miłośnikiem książki i zgromadził jeden z największych księgozbiorów prywatnych obejmujących dzieła prawnicze, historyczne i ekonomiczne, jak również literaturę pamiątkarską.

Udręczony długotrwałą chorobą nie poddawał się słabości i do ostatnich dni swego życia był czynny zawodowo.

*Tadeusz Burakowski,
Zenon Weinert*